

ФАБРЫКІ ЗДАРОЎЯ: УВАХОД УСІМ ДАЗВОЛЕНЫ

Будаўніцтва спартыўных аб'ектаў у краіне павінна быць танным і якасным

Гэтага запатрабаваў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка падчас наведвання новага шматфункцыянальнага фізкультурна-аздараўленчага комплексу «Мандарын» у Мінску.

Кіраўніка дзяржавы прайнфармавалі аб развіцці комплексу фізкультурна-аздараўленчых паслуг для жыхароў Мінска і аб працы новага аб'екта, паведамляе прэс-служба беларускага лідара. Комплекс быў створаны па даручэнні Прэзідэнта. Будаўніцтва аб'екта вялося са студзеня 2013-га па кастрычнік 2015 года за кошт бюджэтных сродкаў Мінска з частковым фінансаваннем эксплуатацыйнай арганізацыяй «Аква-Мінск».

Аляксандр Лукашэнка, азнаёміўшыся з дзейнасцю комплексу, асноўнымі напрамкамі работы якога з'яўляюцца паслугі водна-тэрмальнай зоны, навучанне плаванню, фітнес, адзінаборствы, і пагутарыўшы з яго наведвальнікамі, станоўча ацаніў створаныя ўмовы для заняткаў фізкультурай і спортам.

Прэзідэнт падкрэсліў, што ў краіне створана дастаткова спартыўных аб'ектаў дзяржаўнай формы ўласнасці. «Падобныя палацы каштуюць дорага, і, адпаведна, паслугі — дарагія, што людзі павінны дакладна разумець», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. На яго думку, сёння трэба будаваць звычайныя, абсалютна танныя басейны і спартыўныя аб'екты. Ён даручыў у найбліжэйшы час падрыхтаваць тыпавыя праекты недарагіх басейнаў і спартыўных комплексаў. Пры гэтым якасць, несумненна, застаецца самым галоўным фактарам.

Акрамя таго, Прэзідэнт звярнуў увагу кіраўніцтва Мінспорту і турызму, Мінгарвыканкама на магчымасць прыстасаваць пустуючыя памяшканні пад спартыўныя аб'екты. Паколькі выкарыстанне незадаўнячых памяшканняў не запатрабуе істотных выдаткаў, такім чынам, і паслугі тут павінны быць недарагімі.

Пры гэтым патрабаванне Аляксандра Лукашэнкі наступнае: спартыўныя аб'екты павінны быць цалкам загружаны з раніцы да позняга вечара, каб людзі маглі займацца спортам у зручны для іх час. Кіраўнік дзяржавы лічыць недапушчальным, калі спартыўныя аб'екты, у якія ўкладзены немалыя сродкі, выкарыстоўваюцца не поўнасю і там няма дастатковай колькасці наведвальнікаў. Прэзідэнт запатрабаваў ад чыноўнікаў вырашыць праблему загрузанасці спартыўных аб'ектаў у Мінску, прыняўшы для гэтага ўсе неабходныя меры. Вялікую ролю ў гэтым адыгрывае і пастаянная папулярызаванасць здаровага ладу жыцця і спорту.

З улікам далейшага масавага развіцця спорту ў краіне і будаўніцтва спартыўных аб'ектаў патрабавецца нямаля сродкаў для набывання абсталявання, якое ў большасці сваёй з'яўляецца імпартным. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы запатрабаваў разгледзець пытанне стварэння айчынных трэнажораў. Падобнае імпартазамышчэнне дазволіць істотна скараціць выдаткі на спартыўныя аб'екты і такім чынам знізіць цэны на паслугі, якія ў іх аказваюцца. Пры гэтым для вытворчасці айчынных трэнажораў можна будзе задзейнічаць буйныя беларускія прадпрыемствы.

Прэзідэнт лічыць, што ў краіне неабходна яшчэ больш папулярываць заняткі фізкультурай і спортам, здаровы лад жыцця. «Спартыўныя аб'екты — гэта сапраўдныя фабрыкі здароўя. Чым больш людзей будзе тут, тым менш у бальніцах і аптэках. І дзяржаве гэта абдыдзецца танней», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

На яго думку, у Мінску і наогул у краіне павінна быць больш спартыўных аб'ектаў крокавай даступнасці. Прычым, гаворка ідзе не толькі аб спартыўных залах, але і аб спартыўных збудаваннях на адкрытых пляцоўках, веладарожках. Пры гэтым Прэзідэнт звярнуў увагу чыноўнікаў на тое, што цэны паслуг у спартыўных аб'ектах не павінны быць завоблачнымі. «Працаваць, вядома, трэба не са стратай, але і задзіраць цэны не трэба», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт лічыць, што для заняткаў фізкультурай і спортам паўсюдна павінны быць створаны неабходныя ўмовы.

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРЫЯРЫТЭТЫ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка выдаў дэкрэт № 8, які выкладае ў новай рэдакцыі Дэкрэт ад 6 жніўня 2009 г. №10 «Аб стварэнні дадатковых умоў для інвестыцыйнай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь».

Дэкрэт прадугледжвае новаўвядзенні, якія раней не былі вызначаны інвестыцыйным заканадаўствам, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта.

Так, інвестыцыйныя дагаворы будуць заключацца толькі ў дачыненні прыярытэтных сектараў эканомікі, вызначаных урадам.

Зменены парадак прадастаўлення зямельных участкаў для рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. У прыватнасці, без аўкцыёну яны будуць выдзяляцца толькі з пераліку участкаў, прызначаных для наступнага прадастаўлення інвестарам, арганізацыям для будаўніцтва аб'ектаў, прадугледжаных заключанымі інвестыцыйнымі дамовамі. Прадугледжана працэдура конкурснага адбору інвестара пры наяўнасці двух і больш інвестараў, якія прэтэндуюць на рэалізацыю інвестыцыйнага праекта на адным і тым жа зямельным участку. Гэта дазволіць забяспечыць аптымальнае і максімальна эфектыўнае выкарыстанне зямельных рэсурсаў.

Дэкрэтам таксама вызначаны шэраг дадатковых ільгот і прэферэнцый для інвестара. Пры гэтым асабліва ўвага ў дэкрэце нададзена пытанням пакрыцця інвестарам ільгот, прэферэнцый у выпадку невыканання, неналежнага выканання ўмоў інвестыцыйнага дагавора, магчымасці вызвалення, растэрміноўкі (адтэрміноўкі) выплаты няўстойкі (штрафу, пені) за парушэнне інвестарам умоў інвестыцыйнага дагавора.

Акрамя таго, прадугледжваецца, што да інвестара не могуць быць прад'яўлены патрабаванні аб кампенсацыі сумы льгот, прэферэнцый і аб выплаце няўстойкі (штрафу, пені) у выпадку парушэння тэрмінаў і іншых умоў рэалізацыі інвестыцыйнага праекта ў сувязі з незаконнымі дзеяннямі (бяздзейнасцю) службовых асоб дзяржаўнага органа або выканкама, якія заключылі інвестыцыйны дагавор, іншага дзяржаўнага органа (арганізацыі) пры адсутнасці віны інвестара і (або) арганізацыі.

ГРОШЫ НЕ ЛЮБЯЦЬ МІТУСНІ

Умовы дэпазіту выбірае кліент

Зразумела, што безадзыйны ўклад будзе гарантаваць больш высокую прыбытковасць сваім уладальнікам, чым іншыя банкаўскія прадукты. «Сёння такі ўклад, з аднаго боку, не прадугледжвае датэрміновага зняцця грошай, але, з іншага боку, ён можа гарантаваць больш высокую даходнасць для фізічных асоб з пазіцыі кіравання сваімі зберажэннямі», — адзначыў Тарас Надольны. Пры гэтым нормамі дэкрэта прадугледжана ў асобных выпадках магчымасць датэрміновага скасавання дагавора нават безадзыйнага ўкладу. Аднак гэта можа адбыцца толькі са згоды ўкладаатрымальніка.

«Такія выпадкі будуць крайнім выключэннем. Рашэнне будзе прымацца непа-срэдна банкам», — адзначыў Тарас Надольны. Ён дапусціў, што падставай для датэрміновага адклікання ўкладу могуць стаць нейкія трагічныя абставіны, якія закранулі самога ўкладчыка або яго сям'ю, калі тэрмінова патрэбны грошы. «Пры прад'яўленні адпаведных пацвярджальных дакументаў, яны думаю, банк можа пайсці на тое, каб датэрмінова вярнуць грошы. Але гэта не будзе насіць сістэмны характар і не будзе стандартнай практыкай. Гаворка ідзе толькі пра выключныя выпадкі», — растлумачыў ён. У сувязі з гэтым Нацыянальны банк не збіраецца распрацоўваць нейкія крытэрыі або даваць банкам рэкамендацыі, што можна лічыць выключным выпадкам. Такое рашэнне можа прыняць толькі банк, у якім захоўваецца ўклад.

Падаходны падатак будзе спаганяцца толькі з працэнтных даходаў, а не з усёй сумы ўкладу, і толькі ў тым выпадку, калі працэнтная стаўка, па якой атрыманы гэты даход, перавышае памер дзеючай у банку працэнтнай стаўкі на ўкладзе да запатрабавання.

А ўвогуле, у дэкрэце №7 закладзена сама магчымасць выбару. «Кожны будзе сам выбіраць — атрымліваць больш высокі даход і згаджацца на ўмовы безадзыйнасці альбо мець магчымасць адклікання ўкладу па трохі меншай стаўцы», — адказаў Тарас Надольны.

«Вілка» па розных укладах — 3-5%

Паводле ацэнкі Нацбанка, узровень ставак па безадзыйных дэпазітах будзе 25-30%. «Верхняя мяжа — стаўка па дэпазітах грашовага рынку, ніжняя — стаўка рэфінансавання», — сказаў Тарас Надольны. Па адзыйнай стаўцы працэнты стануць больш нізкімі, але ўмовы захаваюцца фактычна такія, як цяпер. «Прапануемы кліентам дыяпазон даходнасці будзе прыкладна 20-25%», — лічыць прадстаўнік Нацбанка.

Між іншым, нават па існуючых дэпазітах камерцыйныя банкі маюць права знізіць працэнты па вызначанай схеме, калі гэта прадугледжана дагаворам. Гэта магчыма ў тым выпадку, калі даходнасць укладу не прапісана ў дакуменце ў якасці фіксаванай велічыні, а банк мае права змяніць яе ў аднабаковым парадку.

Не чапай рубель год, а валюту — два

Разам са змяненнем класіфікацыі банкаўскіх укладаў дэкрэтам №7 таксама прадугледжана змяненне падыходаў да льготнага падаткаабкладання даходаў, атрыманых фізічнымі асобамі ў выглядзе працэнтаў па банкаўскіх рахунках і ўкладах (дэпазітах) у банках і нябанкаўскіх крэдытна-фінансавых арганізацыях.

Праўда, гэтая норма дэкрэта пачне працаваць толькі налетга пасля 1 красавіка. З гэтага часу пад падаходны падатак з фізічных асоб трапляюць працэнтныя даходы, атрыманыя пры фактычным размяшчэнні грашовых сродкаў на бягучых (разліковых) банкаўскіх рахунках і ва ўкладах (дэпазітах) на тэрмін, меншы за 1 год — у беларускіх рублях і меншы за 2 гады — у замежнай валюце. Пры гэтым падаходны падатак будзе спаганяцца

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)



Святлана ШАЎЧЭНКА

толькі з працэнтных даходаў, а не з усёй сумы ўкладу, і толькі ў тым выпадку, калі працэнтная стаўка, па якой атрыманы гэты даход, перавышае памер дзеючай у банку працэнтнай стаўкі па ўкладзе да запатрабавання. Больш за тое, **намеснік міністра па падатках і зборах Беларусі Святлана ШАЎЧЭНКА** паведаліла, што апошняй умовай падаткаабкладання даходаў па ўкладах будзе той факт, што кароткі дэпазіт быў аформлены ўжо пасля 12 лістапада 2015 года (новыя дэпазіты).

У інспекцыю ісці не трэба

Святлана Шайчэнка яшчэ адзначыла, што сам банк з'яўляецца падатковым агентам. Менавіта ён і будзе падлічваць такі падатак, утрымліваць яго і накіроўваць у бюджэт. Самому чалавеку наведваць падатковую інспекцыю і аплачваць падобныя падаткі не трэба. Іх не трэба ўказваць у падатковай дэкларацыі і ў дэкларацыі па даходах і маёмасці.

Цяпер пры заключэнні дагавора банкі абавязаны падабраць інфармаваць укладчыкаў аб усіх умовах прыцягнення ўкладу, а ў выпадку неабходнасці збірання падаходнага падатку з атрыманых укладчыкам працэнтных даходаў — аб суме пералічаных у бюджэт сродкаў.

Без выключэнняў

«Палажэнні дэкрэта №7 распаўсюджваюцца ў тым ліку на замежнікаў», — паведалі Тарас Надольны. Ён звярнуў увагу на тое, што ў гэтым дакуменце не пазначана, што для нерэзідэнтаў устанавіваюцца якія-небудзь абмежаванні або выключэнні. «Адпаведна, яны таксама будуць плаціць», — сказаў ён. Не прадугледжана ніякіх ільгот па гэтых падатках і для пенсіянераў.

Каштоўныя дзяржпаперы пад падатак не трапілі

А вось валютныя аблігацыі Мінфіна для насельніцтва не будуць абкладацца падаходным падаткам. «Уводзіць падаходны падатак па валютных аблігацыях Мінфіна не плануецца, і нават не разглядаецца такая магчымасць», — запэўніў Тарас Надольны.

Падставай для датэрміновага адклікання ўкладу могуць стаць нейкія трагічныя абставіны, якія закранулі самога ўкладчыка або яго сям'ю, калі тэрмінова патрэбны грошы.

Першы намеснік старшыні праўлення Нацбанка звярнуў увагу, што ўладальнікі дзяржаўных каштоўных папер (як у беларускіх рублях, так і ў замежнай валюце) вышвалены ад аплаты падаходнага падатку. «Калі мы гаворым аб стварэнні фінансавай стабільнасці, то сёння было б нелагічна абкладаць нейкімі дадатковымі падаткамі самі інструменты кіравання дзяржаўным даўгам», — растлумачыў ён.

Што тычыцца даходаў па карпаратыўных аблігацыях (напрыклад, банкаў), то іх трымальнікі цяпер таксама валодаюць пэўнымі льготамі. Па такіх паперах сёння існуе льгота па падаткаабкладанні даходаў, якая дзейнічае да 1 студзеня 2016 года. «Цяпер абмяркоўваецца пытанне, каб пралангіраваць гэтую норму», — дадаў Тарас Надольны. На яго думку, для

насельніцтва пытанне падаткаабкладання даходаў па карпаратыўных аблігацыях зараз менш адчувальна, бо гэты сектар запасычвае сродкі ў насельніцтва не вельмі актыўна і яго трэба развіваць», — растлумачыў ён.

Доўгія зберажэнні — толькі пятая частка

Мэтаі прыняцця дэкрэта №7 было стымуляванне доўгіх зберажэнняў. А задача атрымання дадатковага даходу ў бюджэт у выглядзе падатковых паступленняў не стаяла. «Мы зыходзілі з таго, каб прапанаваць механізм, які ўкладваецца ў ідэалогію сусветнай практыкі, дазваляе вырашыць пытанне раўнавання ўнутраных умоў падаткаабкладання і стымуляе пры гэтым доўгія зберажэнні», — адзначыў Тарас Надольны.

Спецыяліст расказаў, што доля ўкладу на тэрмін, меншы за год, складае сёння каля 80% у структуры ўкладаў у беларускіх рублях. Адпаведна, на ўклад звыш года прыпадае 20%. Сярод дэпазітаў тэрмінам да года найбольш папулярныя ў беларусаў уклады «да трох месяцаў». Паводле ацэнкі Нацбанка, яны складаюць амаль палову «хуткіх» укладаў у беларускіх рублях. Што тычыцца валютных укладаў, то тут дэпазіты да года складаюць каля 60%, а частка ўкладаў мае тэрмін і звыш двух гадоў.

Паводле слоў Тараса Надольнага, цяпер Нацбанкам вядзецца праца па зніжэнні інфляцыі, рэалізаваны механізмы, якія звязаны з таргетаваннем грашовай масы, вольным курсавым рэгуляваннем. «Пытанне забеспячэння фінансавай устойлівасці і стабільнасці таксама застаецца актуальным. У сувязі з гэтым рэалізуецца шэраг мер, якія выяўляюцца, у прыватнасці, у прапанове канцэнтраваць функцыі мегарэгулятара фінансавага рынку ў руках Нацыянальнага банка», — дадаў ён.

Адмоўнай рэакцыі Нацбанк не баіцца

Сапраўды, спецыялісты рэгулятара ў найбліжэйшыя дні не выключваюць таго, што частка насельніцтва можа і ўвогуле пачаць здымаць дэпазіты. Ніякіх забаронных мераў прымаць ніхто не будзе. «Наша ўмова: хоча чалавек забраць уклад — калі ласка. У банкаўскай сістэме сёння дастатковая ліквіднасць, каб вытрымаць падобныя ваганні. Аднак людзі хутка зразумеюць, што няма падставы губляць даходнасць праз магчымасць зняцця. Тады кліенты з грашыма пяройдуць у доўгія дэпазіты. Можна, іх аб'ём і не павялічыцца, але структура зменіцца. Банкі будуць зацікаўлены прапанаваць прадукт, які дазволіць прыцягнуць рэсурсы ў насельніцтва. Гэтая мера дазволіць запусціць і нейкія іншыя інструменты фінансавага рынку», — упэўнены Тарас Надольны.

Улічыць

Міжнародны вопыт

Варта адзначыць, што падыходы да класіфікацыі банкаўскіх укладаў, прадугледжаныя дэкрэтам №7, цалкам адпавядаюць міжнароднай практыцы, як адзначаюць у Нацбанку. У многіх краінах свету распаўсюджана катэгорыя банкаўскіх укладаў, якія адрозніваюцца ад укладаў да запатрабавання. Агульным прыწყіпам з'яўляецца неабходнасць узгаднення магчымасцяў і ўмоў датэрміновага вяртання ўкладаў паміж банкам і ўкладчыкам. Як правіла, укладчык можа забраць грошы да заканчэння тэрміну ўкладу, але закон не абавязвае банк вяртаць яго датэрмінова. Так, у Італіі, Фінляндыі, Францыі, Германіі магчымасць датэрміновага вяртання тэрміновых укладаў вызначаецца банкам і ўкладчыкам самастойна ў дагаворы. У Аўстрыі датэрміновае вяртанне тэрміновага банкаўскага ўкладу разглядаецца як крэдыт, за які выплачваюцца працэнты ад датэрмінова вярнутай сумы за кожны поўны месяц, што застаецца да наступлення тэрміну вяртання ўкладу. У Вялікабрытаніі паняцце «тэрміновы банкаўскі ўклад» увогуле не ўжываецца, аднак заканадаўства не перашкаджае бакам узгадняць любыя тэрміны і ўмовы банкаўскіх укладаў, дзе прадугледжаны нават штрафы. Такім чынам, усе ўмовы і правілы павінны быць вызначаны і ўзгоднены ў кожным асобным дагаворы паміж банкам і ўкладчыкам.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@vziazda.by